

Mobiliserende planlægning: Fra institutionel samskabelse til folkeligt samfundsengagement

Baggrund og problemfelt

Miljø- og klimaudfordringer skaber nye komplekse problemstillinger, som ikke kan løses alene af offentlige aktører, men kræver samarbejde på tværs af sektorer og mellem offentlige og civile aktører. Gennem de seneste 40 år har der internationalt etableret sig bred enighed om nødvendigheden af at skabe en mere bæredygtig samfundsudvikling. Etableringen af FN's bæredygtigheds mål (SDG) forpligter hvert medlemsland til at arbejde nationalt, men også lokalt. Det er den statslige og kommunale samfundsplanlægning, som formelt har ansvaret for at omsætte FN's bæredygtigheds mål til en strategisk planlægning, og som også har ansvaret for at sætte rammerne for den konkrete og lokale implementering.

Ambitionerne for den grønne omstilling skal realiseres i en plankultur, hvor der på nogle områder sker en afkobling af borgeres viden, borgeres erfaringer og borgeres engagement fra planlægningen. Implementeringen af ny teknologi eller regulering fordrer ikke nødvendigvis grøn omstilling eller skabelsen af nye bæredygtige forståelser og praksisser. Derfor er der et behov for at undersøge, hvorfor og hvordan lokalsamfund og borgere kan mobiliseres til at tage del i en bæredygtig omstilling, og hvilke muligheder og udfordringer lokale borgere oplever i forhold til plansystemet i den bæredygtige omstilling. En undersøgelse af eksisterende lokale offentligheder og borgergrupper, der har mobiliseret sig for at engagere sig i den grønne omstilling er et første skridt i forståelsen af, hvordan den borgernære viden inkluderes i planlægningen og bidrager til en bredere folkelig mobilisering for grøn omstilling.

På nogle områder ses det, at den grønne omstillings eksisterende planlægningspraksis kan skabe splittelser, konflikter og protester lokalt, på trods af en generel enighed om det overordnede mål. For at komme tættere en løsning på denne udfordring, er formålet med dette projekt at lære af eksisterende borgerinitiativer og samskabelsesprojekter i samarbejde med forvaltninger om, hvorledes institutionelle strukturer for engagement i lokalsamfund kan fornyes i den bæredygtige omstilling. Borgerinitiativer og nye grønne praksisser foregår ikke isoleret og har over tid behov for forskellige typer af støtte for at kunne forankres og videreudvikles. Det kan dreje sig om forskellige typer af viden, eller materielle og økonomiske ressourcer, eller brug af kommunalt areal mv. I denne proces vil projektet analysere muligheder og barrierer for samskabelse mellem plansystemet, lokale offentligheder og borgermobiliseringer, der opstår udenfor det etablerede forvaltningssystem. Projektet vil pege på nye måder at initiere og understøtte deltagelse og udvikling af viden og bæredygtige praksisser mellem staten, kommunale planlæggere, politikere og borgere.

Projektet bidrager således med viden om, hvorledes civilsamfundet kan kobles til udfordringer og løsninger i den grønne omstilling, fremfor at være tilskuere til en bæredygtig udvikling, som udspiller sig på et strategisk plan. Projektet eksperimenterer med, og giver forslag til, hvorledes forvaltningsstrukturer kan gentænkes på tværs af borgere, eksperter og administration i den grønne omstilling.

Projektforslag – Velux Fonden kvalificering – Februar 2021

Aalborg Universitet, Roskilde Universitet, Aarhus Univsitet og Universitet i Agder (Norge)

Arbejdspakker

Projektet organiseres i fire arbejdspakker som teoretisk og empirisk adresserer forskellige perspektiver på bæredygtig omstilling og samfundsudvikling:

1. **Socio-politisk og institutionelt perspektiv:** Denne arbejdspakke undersøger bæredygtighed som en ny planlægnings- og policy forpligtelse og udfordringer med konkrete oversættelser, kompleksitet, konflikter og manglende social accept. Gennem dokumentanalyse og interview kortlægges det hvordan kommunale planlæggere og politikere oplever SDGerne, "bæredygtighed" og grøn omstilling som begreb i samfundsplanlægning og lokalsamfundsudvikling. Hvilke udfordringer og muligheder eksisterer set fra planlæggere og politikeres perspektiv? Hvorledes kan der arbejdes med åbninger for deltagelse og sammenskabelse?
2. **Lokalsamfund, borger og hverdagspraksis:** Denne arbejdspakke undersøger hvordan grøn omstilling og bæredygtighed adresseres gennem borgermobiliserede initiativer. Hvad, hvordan og hvorfor opstår disse "grønne" borger initiativer og hvordan kan de ses i forhold til SDG målene. Gennem deltagende observation og interview kortlægges udvalgte borgerinitiativer og deres perspektiver på udfordringer og muligheder for samarbejde med system/planlæggere, videreudvikling og bæredygtig udvikling.
3. **Eksperimentelle satsninger:** Samskabelseseksperimenter mellem borger og plansystem og videreudvikling af modeller for sammenskabelse om SDGerne i den grønne omstilling. Denne arbejdspakke vil udforske muligheder og udfordringer for at udvikle kommunikation, deltagelse og samarbejde mellem plan system og etablerede borger projekter. Gennem forskellige typer værksteder og seminarer udforskes muligheder for kommunikation mellem plansystem, livsverden og videns udvikling mellem borgernes erfaringer og eksperternes specifikke viden. Arbejdspakken vil analysere muligheder og barrierer for fælles og udarbejde principper og rammeværk for sammenskabelsesmodeller mellem borgernes livsverdens perspektiver på lokal bæredygtig omstilling og plansystemets SDG forpligtelser og sektorielle rationalitet.
4. **Skalering af nye former for mobiliserende planlægning:** På baggrund af projektets erfaringer etableres med denne arbejdspakke en række fora for praksis- og policy udvikling med henblik på at skalere erfaringer med mobiliserende planlægning i den nationale kommunale indsats for grøn omstilling. Projektet søger både at levere konkret udvikling heraf på lokalt plan og bidrage til den nationale rammesætning heraf.

Projektet ansøges til VELUX fondens HumPraxis pulje med ansøgningsfrist til prækvalificering 23. Februar 2021. Hvis projektet prækvalificeres (forventet svar primo april) til indlevering af fuld ansøgning (med deadline 18. August 2021) igangsættes et projektmodningsforløb med kvalificering og konkretisering af projektets konkrete samarbejder maj-august 2021.

Projektets partnere består af nuværende af forskere fra Aalborg, Aarhus, Roskilde og Universitet i Agder (Norge), i samarbejde med en række allerede eksisterende samarbejdspartnere. Projektet vil indeholde midler til såvel forsknings- som praksisudvikling. Endelig projektudformning og aftaler om hvordan de forskellige partnere vil indgå i projektet afklares, hvis projektet kvalificeres til fuld ansøgning.

Projektforslag – Velux Fonden kvalificering – Februar 2021

Aalborg Universitet, Roskilde Universitet, Aarhus Univsitet og Universitet i Agder (Norge)

Tilsagn om interesse i forskningsprojekt

Det bekræftes hermed at vi er interesserede i at indgå som partner i projektet "Mobiliserende planlægning: Fra institutionel samskabelse til folkeligt samfundsengagement" såfremt projektet bliver prækvalificeret til indlevering af fuld ansøgning til VELUX HumPraxis programmet 2021.

Projektet vil give anledning til at bygge videre på igangværende samarbejder med Roskilde Universitet.

Brønshøj-Husum Lokaludvalg

Kobbelvænget 65, 2700 Brønshøj

Ida & Hans